

ДУ “Інститут громадського здоров’я
ім. О.М.Марзеєва НАМНУ”

Інформаційне навантаження і соціальна підтримка: вплив на ментальне здоров’я населення під час війни

***Гозак С.В., Єлізарова О.Т., Станкевич Т.В.,
Парац А.М., Карамзіна Л.А.***

**Завідувачка лабораторії соціальних
детермінант здоров’я населення**

Гозак Світлана Вікторівна

Мета: вивчення впливу перегляду новин та соціальної підтримки під час війни на ментальне здоров'я населення України.

Онлайн анкетування у квітні-червні 2022-2024 рр.

Батьки дітей шкільного віку (n=1797) сімей з дітьми шкільного віку,
Студенти ВНЗ (n=604)
Вчителі ЗЗСО(n=607)

Опитувальники: Patient Health Questionnaire-2 (**PHQ-2**) та Generalized Anxiety Disorder 2-item (**GAD-2**).

Питання в рамках опитувальника **Q-RAPH** :
«Як часто ви дивитесь/читаєте/слухаєте новини?» (Один раз на день або ні разу, Декілька разів на день, Постійно);
«Чи відчуваєте ви підтримку соціуму (друзі, родичі, волонтери, держава)?» (шкала від 1 до 5).

Аналіз даних проводився за допомогою RStudio. Таблиці спряженості, дисперсійний аналіз та регресійні моделі, за якими було розраховано відношення шансів (OR) та довірчі інтервали (ДІ).

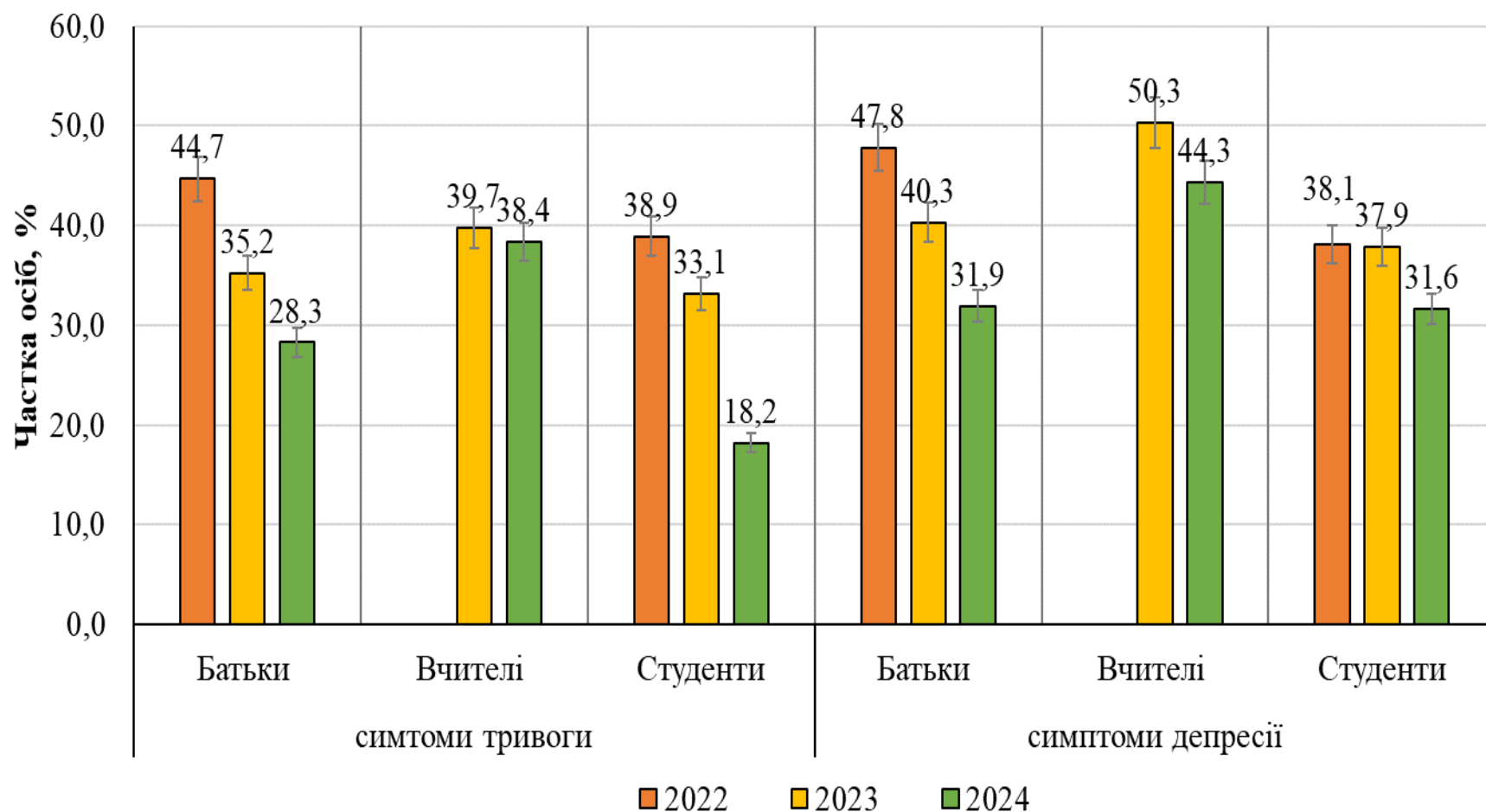

Середній вік жінок - $39,2 \pm 0,1$ років,
чоловіків – $42,7 \pm 0,8$ років

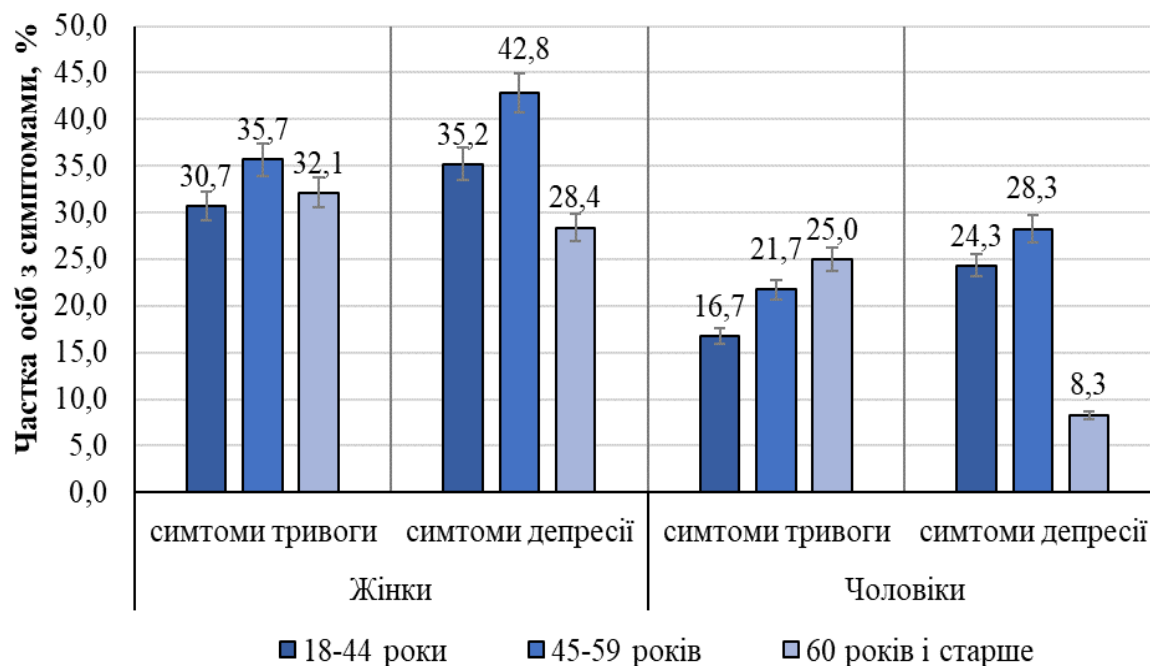
Не переїжджали зі свого постійного місця проживання 39,1% респондентів
Переїжджали, але повернулись на довоєнне місце проживання 40,5%
ВПО - 11,3%
За кордоном - 9,1%

Вища освіта - 72,5%, середня спеціальна - 19,6, середня - 6,9%

Частка осіб з симптомами тривоги і депресії, 2022-2024 рр., доросле населення, %

Частка осіб з симптомами тривоги і депресії за віково-статевими групами, %

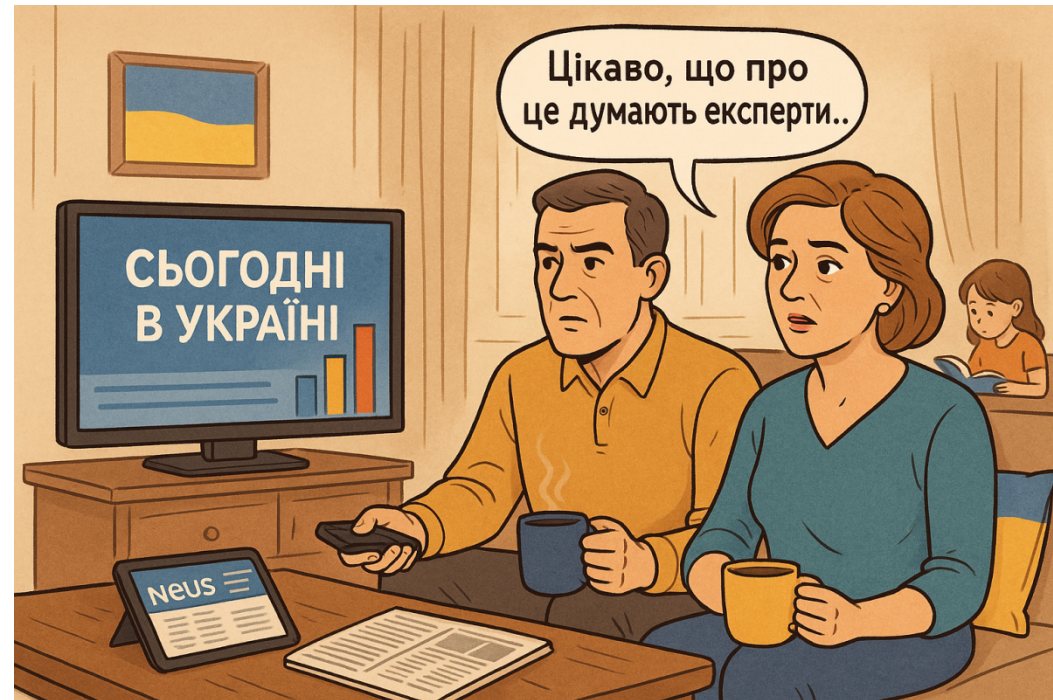

Серед жінок частка осіб з тривожними проявами була вищою в 1,8 рази ($\chi^2=26,6$; $p<0,001$), ніж серед чоловіків, з депресивними – в 1,5 рази ($\chi^2=18,7$; $p<0,001$)

Інформаційне навантаження

Дивились, слухали або читали новини:

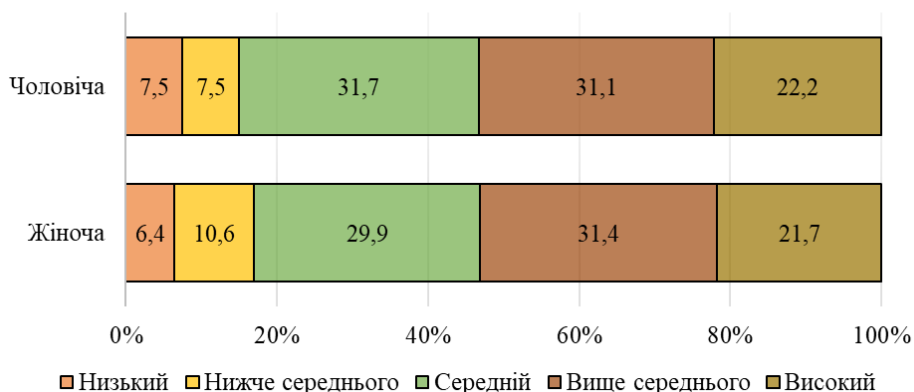
- постійно протягом дня - 49,6%
- декілька разів на день - 29,2 %
- один раз на день або жодного разу - 21,2 %

Частота перегляду новин не залежала від статі та віку респондентів

Рівень соціальної підтримки

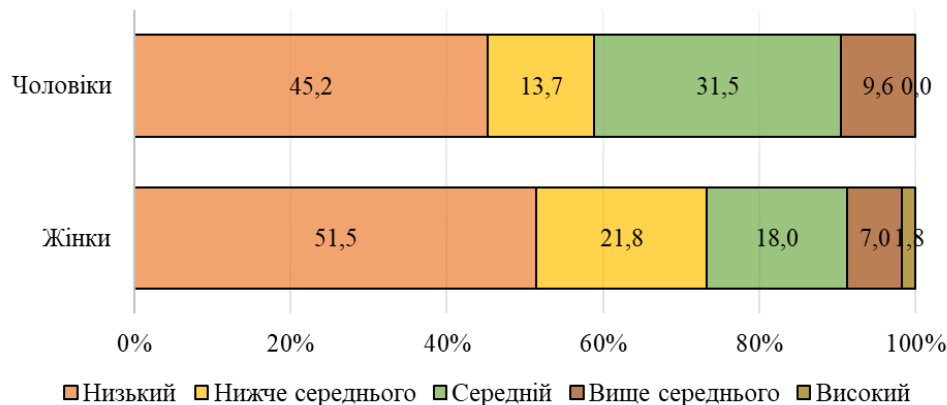
Рівень соціальної підтримки
(друзі, родичі, колеги)

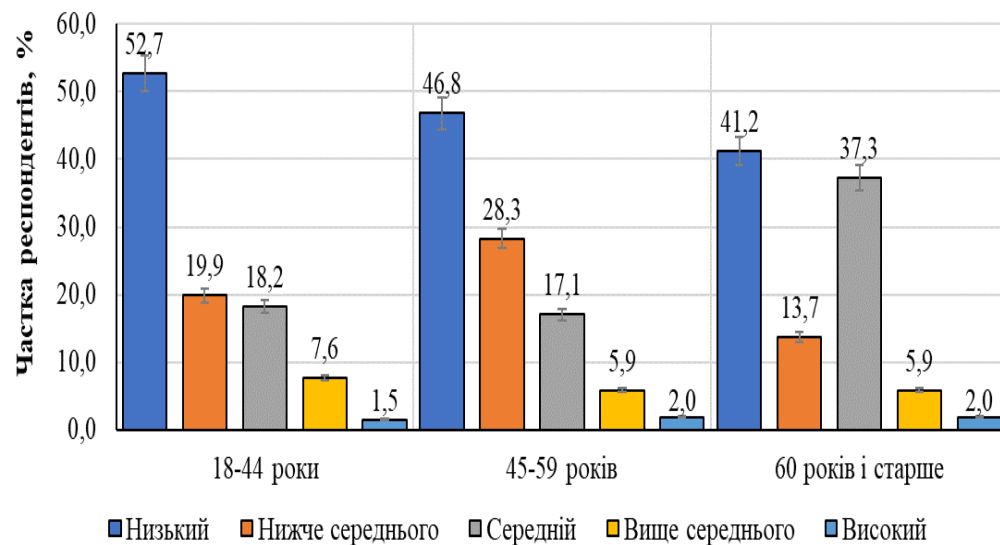
Високий та вище середнього рівень соціальної підтримки **від друзів, родичів та колег – 53 %** респондентів

Високий та вище середнього рівень соціальної підтримки **від органів місцевої влади та соціальних служб – 8,8 %**

Рівень підтримки держави
(органи місцевої влади, соціальні служби)

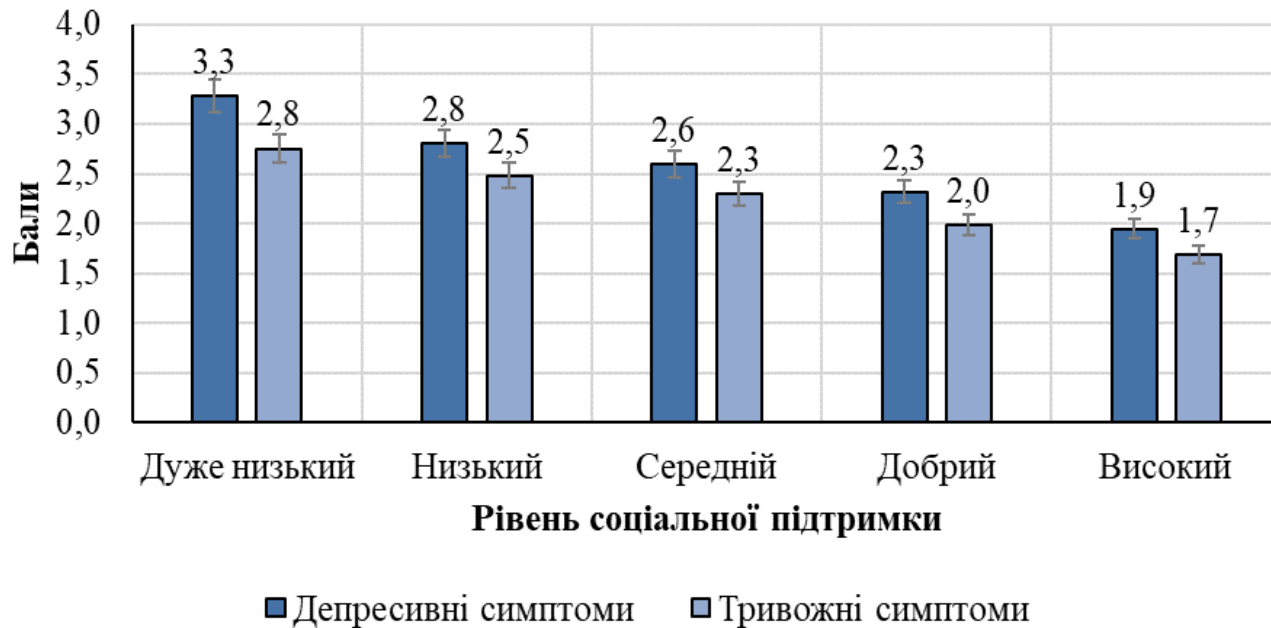

Оцінка рівня підтримки від органів місцевої влади та соціальних служб за віковими групами, 2023 р. %

Підтримку органів місцевої влади та соціальних служб найгірше оцінили респонденти вікової групи від 18 до 44 років ($\chi^2=17,6$; $p=0,025$)

Рівень депресивних і тривожних проявів у населення України в залежності від рівня соціальної підтримки, 2023 р.

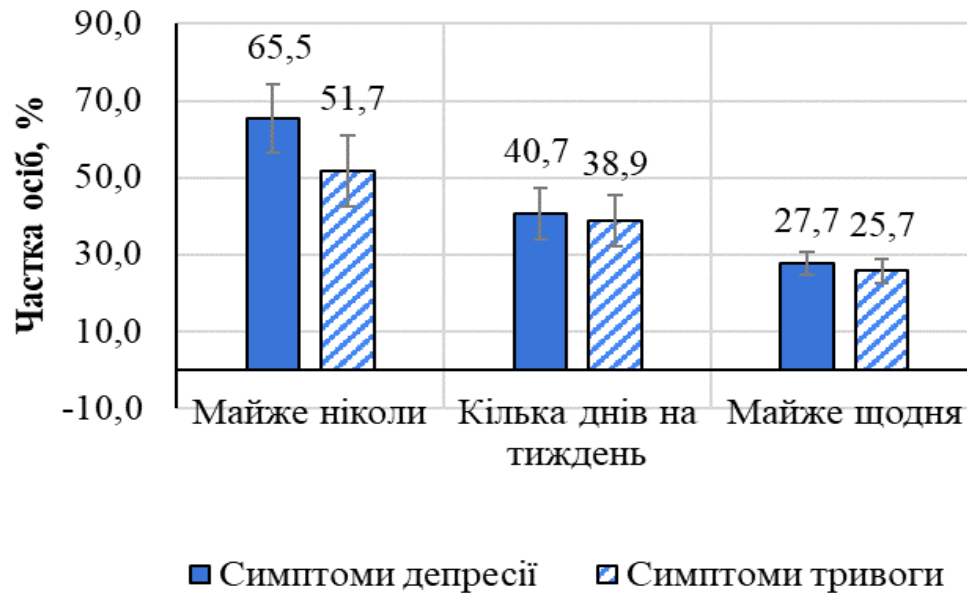

Рівень депресивних і тривожних проявів підвищується зі зниженням рівня соціальної підтримки (відповідно $F=21,9$; $p<0,001$ і $F=18,9$; $p<0,001$)

Вплив соціальної підтримки на самопочуття населення був значуще вищий, ніж негативний вплив щодо перегляду новин

Вплив спілкування на прояви тривожно-депресивних розладів у студентів

Частота особистого спілкування

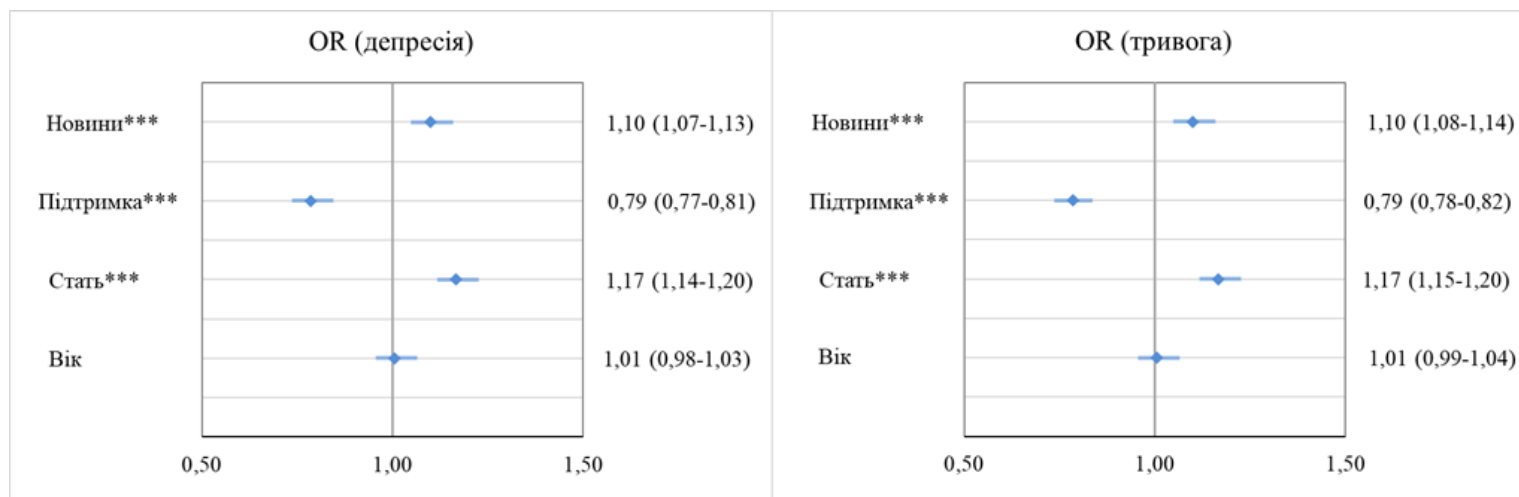

Шанси розвитку депресивних симптомів:
OR=0,39; ДІ 0,23-0,66

Шанси розвитку тривожних симптомів:
OR=0,45; ДІ 0,27-0,77

Щоденне **особисте спілкування** знижує шанси розвитку депресивних проявів у студентів в 2,6 разів (OR=0,39; ДІ 0,23-0,66), тривожних - в 2,2 рази (OR=0,45; ДІ 0,27-0,77), а частота **спілкування онлайн** не впливає на ментальне здоров'я (відповідно для депресії OR=0,90; ДІ 0,54-1,52 та тривоги OR=1,05; ДІ 0,61-1,79).

Ймовірність впливу на тривожні і депресивні розлади перегляду новин, соціальної підтримки, віково-статевих особливостей, QR, ДІ

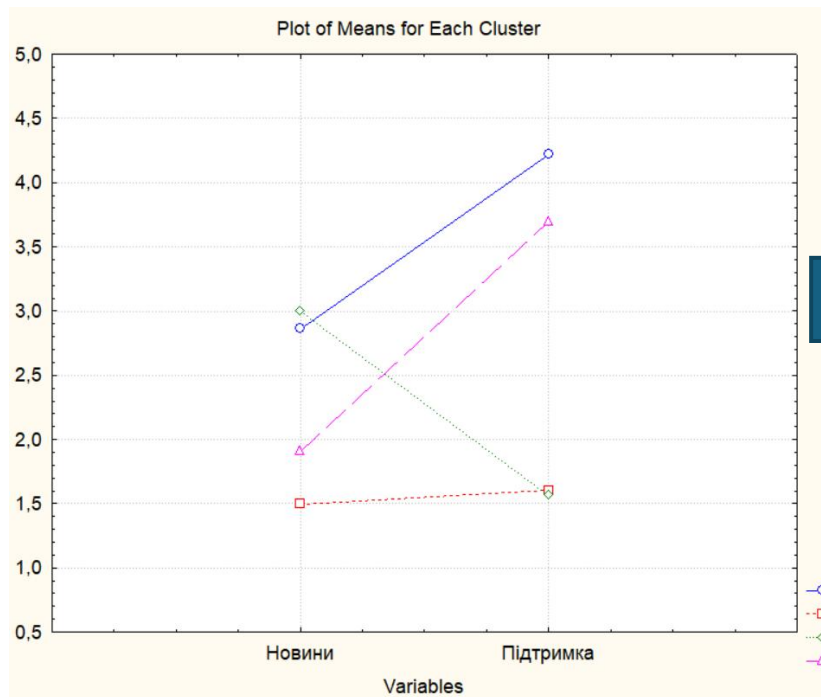

Незалежно від віку шанси підвищення як тривожних так і депресивних симптомів у жінок вищі на 17%, ніж у чоловіків

Зростання частоти перегляду новин підвищували ризик ТДР на 10-11% з кожним рівнем

Водночас підвищення соціальної підтримки знижувало шанси розвитку тривожних і депресивних проявів на 26-27% з кожним рівнем

Кластерний аналіз впливу на тривожні і депресивні розлади перегляду новин, соціальної підтримки

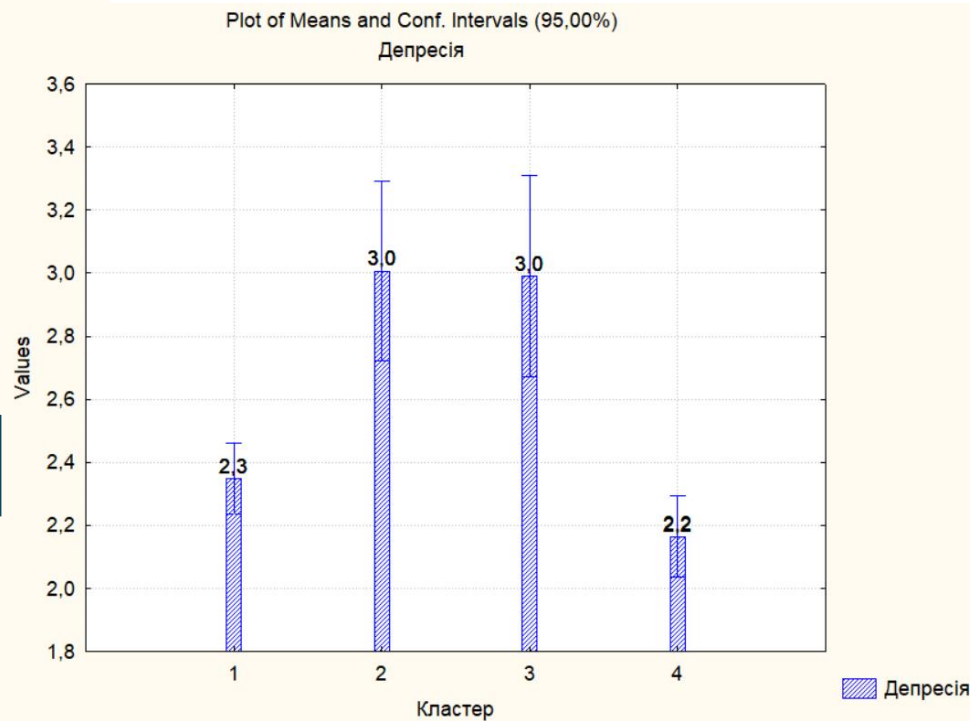
Перший кластер - особи, які постійно дивились новини і відчували високий рівень соціальної підтримки,

Другий кластер - майже ніколи не дивились новини і при цьому відчували низький рівень соціальної підтримки.

Третій кластер - постійно дивились новини і відчували низький рівень соціальної підтримки,

Четвертий кластер - дивились новини декілька разів на день і відчували помірний або вище середнього рівень соціальної підтримки

Якість сну і ментальне здоров'я кращі у 4 та 1 кластера, гірші – у 2 та 3. Тобто соціальна підтримка має вирішальне значення на даних кейсах

Висновки

Надмірне споживання негативної інформації може спричиняти психологічний стрес, підвищувати рівень тривожності та депресивні прояви.

Водночас високий рівень соціальної підтримки може компенсувати негативний вплив інформаційного стресу, сприяючи адаптації до кризових ситуацій.

Важливо підвищувати обізнаність населення про інформаційну гігієну та впроваджувати освітні кампанії, спрямовані на зменшення негативного впливу медіа, а також підвищувати рівень соціальної підтримки, особливо з боку місцевої влади

Подальші дослідження можуть допомогти розробити ефективні стратегії підтримки ментального здоров'я під час криз.

ДУ «Інститут громадського здоров'я НАМНУ»

Лабораторія соціальних
детермінант здоров'я
населення

(044) 292-06-19

e-mail: school_health@meta.ua

Зав. лабораторії - Гозак Світлана
Вікторівна

Наші публікації та розробки - на сторінці лабораторії на сайті Інституту:
www.health.gov.ua

Дякую за увагу

